

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 1-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 441-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған
негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін «Қазақ тілі» пәнінен
жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы
(оқыту қазақ тілінде)

1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін «Қазақ тілі» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы б) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқыту мақсаты – тіл туралы білімдерді меңгеру, түрлі деңгейдегі құралдарды қолдану нормалары және оларды өнімді тілдік әрекет барысында белсендету, сонымен бірге сөздік қорын байыту, байланыстыра айту жолдарын, қатынас мәдениетін, тілді жетілдірудің саналы және шығармашылықтық механизмдерін меңгеру негізінде тілдік әрекеттің барлық түрлері (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым) бойынша коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру арқылы зиялы және белсенді тұлғаны дамыту.

3. Оқытудың міндеттері:

1) тіл туралы білімдерді, оның түрлі салада және қатынас жағдайларында, стилистикалық ресурстарда, әдеби тілдің негізгі нормаларында (орфоэпиялық, орфографиялық және грамматикалық) және тілдік этикет ережелерінде қызмет істеуін қалыптастыру;

2) оқу және жазу дағдыларын жетілдіру;

3) нормативтік және қатынас жағдайындағы сәйкестік көзқарастары жағынан тілдік құралдарды бағалау және таңдау қабілетін қалыптастыру;

4) түрлі тілілік жанрларда ауызша және жазбаша монологиялық сөйлемдерді құру қабілетін дамыту және жетілдіру;

5) табысты әңгімелік қатынас жасау, түрлі сала мен коммуникативтік жағдайда пікірталас жүргізу қабілетін жетілдіру;

6) орфоэпиялық, орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық сауаттылығын жетілдіру;

7) қатынас құралы, білім көзі, рухани-адамгершіліктік құндылық ретінде және де қоғамда табысты әлеуметтенуге ықпал жасайтын тілдік капитал ретінде, тілге саналы қарауға тәрбиелеу.

4. Бағдарламаның мазмұны, заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзету-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін

ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқытын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндер қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стильдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық «Мәңгілік Ел» идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық әрекеттерді қолдану түрінде берілетін, «кішкентай қадамдар» әдісі маңызды орын алады.

17. Оқудағы қиындықтарды жеңу мақсатында арнайы тәсілдер (көру бұзылымдары ескерілгендегі оқу ісінің алгоритмизациясы, сабақ құрылымының ерекшелігі, сақталған функцияларды дамыту бойынша арнайы гимнастика), оқу ақпаратын өңдеудің логикалық тәсілдері (нақтыландыру, үлгілер бойынша аналогиясын орнату, қорыту) қолданылады.

18. Білім алушылардың психикалық және дене ерекшеліктерін түзеу мақсатында тіл сабағында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

- 1) шолу әдісі;
- 2) дидактикалық ойындар;
- 3) «Фонетика», «Лексика және фразеология» тақырыптарын оқу барысында кроссвордтарды табу, ребустарды, шараларды шешу;
- 4) тірек сызбалар;
- 5) мәтінді редакциялау;
- 6) анықтамалық материалдар үшін дәптер дайындау және қолдану;
- 7) «дыбыссыз» сұрақ;
- 8) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;
- 9) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;
- 10) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: «Еркін ассоциациялар тәсілі»(суреттердің деректері бойынша), «Не болар еді, егер ...» (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), «Әңгімені жалғастыр»;

11) «мағыналық бірліктер» тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: «Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?» және «Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?». Қолданылатын қысқаша-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-ерік аясының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау (мысалы, «Қарапайым сөйлем») тақырыбын зерделеу барысында.

19. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушыларға барлық психикалық процестердің тез сарқылуы тән, сондықтан сабақ кезінде іс-әрекеттерді ауыстырудың, әдістер мен тәсілдерді алмастырудың, жіктемелік тәсілдің, маңызды материалды ойда сақтап қалу үшін көп рет қайталаудың, көру қабілеті, айналаны бақылау, оқу, жұмысты тынығумен алмастыру үшін жайлы жағдайлар жасаудың мағынасы зор.

20. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін тіл және әдебиет кабинеттерін жабдықтаудың нормалары белгіленген:

- 1) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жинақталымы: проектор, интерактивтік тақта немесе экран;
- 2) электрондық басылымдар, DVD –гі видеофильмдер, электрондық

плакаттар;

3) компьютер жинақталымы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, веб -камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы;

4) аудиторлық қабырға тақтасы.

21. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбыс ұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны;

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар «Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен» электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын «Логопедиялық тренажер» - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілдік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. «Қазақ тілі» оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. «Қазақ тілі» пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

3) 7-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

4) 8-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

5) 9-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

6) 10-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылына – 34 сағатты құрайды.

23. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім «Тыңдалым және айтылым»;

2) 2-бөлім «Оқылым»;

3) 3-бөлім «Жазылым»;

4) 4-бөлім «Әдеби тіл нормаларын сақтау».

24. «Тыңдалым және айтылым» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) болжау;

2) әртүрлі жанрдағы мәтіндерді талдау;

3) мәтіннен ақпаратты анықтау;

- 4) негізгі ойды анықтау;
- 5) тыңдалым материалы бойынша жауап беру және бағалау;
- 6) сөйлеу мәдениетін дамыту.

25. «Оқылым» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ақпаратты түсіну;
- 2) мәтіннің стильдік ерекшелігін тану;
- 3) мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату;
- 4) мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу;
- 5) мәтіндерге салыстырмалы анализ жасау;
- 6) оқылым стратегияларын қолдану;
- 7) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу.

26. «Жазылым» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жоспар құру;
- 2) әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру;
- 3) жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну;
- 4) эссе жазу;
- 5) оқылым және тыңдалым материалдары негізінде жинақы мәтін жазу;
- 6) мәтіндерді түзету және редакциялау.

27. «Әдеби тіл нормаларын сақтау бөлімі» келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) орфографиялық норма;
- 2) орфоэпиялық норма;
- 3) лексикалық норма;
- 4) грамматикалық норма;
- 5) пунктуациялық норма.

28. 5-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау; негізгі ойды анықтау; негізгі және қосымша ақпаратты анықтау; қыстырма, қаратпа, одағай сөздер арқылы өз ойын білдіру;

2) оқылым: мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну; лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтін арқылы тану; хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы, жанрлық ерекшеліктері; ауызекі сөйлеу стиліндегі мәтіндер; оқылым стратегияларын қолдану; қажетті ақпаратты таба білу;

3) жазылым: мәтін бөлімдеріне (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды) жоспар құру; хат, хабарлама, жарнаманы жанрлық ерекшеліктеріне сәйкес жазу; сюжетті суреттер негізінде әңгіме жазу; эссенің бөлімдерін меңгеру (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды); мекен мен оқиғаны сипаттайтын не суреттейтін эссе жазу;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма: қазақ тілінің дыбыстар жүйесі; үндестік заңы; емле заңдылықтары; орфоэпиялық норма: ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал; лексикалық норма: сөздердің тура және ауыспалы мағынасы; көп мағыналы сөздер; синоним, омоним, антоним;

грамматикалық норма: туынды сөздер; күрделі сөздер: зат есімнің мағыналық түрлері; сын есім, шырай категориясы; сан есім, мағыналық түрлері; төл сөз бен төлеу сөз, автор сөзі; пунктуациялық норма: төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

29. 6-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы көтерілген мәселені болжау; әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог пен монологтарда көтерілген мәселені талдау; мәтін мазмұнын түсіну, ақпаратты түсіну; жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау; жалпы және нақты сұрақтар, мәтін мазмұнын шынайы өмірмен байланыстыру; ресми сөздер мен тіркестер және терминдерді орынды қолдану, сұқбатқа қатысу;

2) оқылым: мәтіннен негізгі және детальді ақпаратты анықтау; ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеуді тілдік құралдар арқылы тану; ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; мәтін негізінде нақтылау сұрақтарын құрастыру; оқылым стратегияларын қолдану, комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу; сілтеме жасау;

3) жазылым: әртүрлі жанрдағы мәтіндер жазу үшін жоспар құру; мінездеме, өмірбаян, құттықтауды жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай жазу; графиктік мәтін құрастыру; эссе жазу барысында абзацты жүйелі құрастыру, «келісу, келіспеу» эссесін жазу; жинақы мәтін жазу; мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету, редакциялау;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма: жеке, бірге, бөлек, дефис арқылы жазылатын сөздер; орфоэпиялық норма: сөз екпіні, тіркес екпіні, логикалық екпін; лексикалық норма: көнерген сөз; эвфемизм; дисфемизм; неологизм; термин; диалект сөз; кәсіби сөз; табу сөздер; грамматикалық норма: есімдік; етістік; етіс түрлері; салт және сабақты етістік; үстеу, үстеудің мағыналық түрлері; пунктуациялық норма: қазақ тіліндегі тыныс белгінің түрлері, даралаушы тыныс белгілері.

30. 7-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтін негізінде оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау; әлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтерда (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселені талдау; факті мен көзқарасты ажырату; дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау; дәлелді жауап беру, салыстыру, талқылау; коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздер және мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогқа қатысу, пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдай білу;

2) оқылым: мәтіндік және графиктік ақпаратты интерпретациялау; тілдік құралдар арқылы публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін тану;

хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының қызметтік жазбалардың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; мәтіннің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы мен тілдік ерекшеліктерін талдау; мәтін негізінде проблемалық сұрақтар құрастыра білу; комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу; сілтеме жасау;

3) жазылым: күрделі жоспар құру; шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу; графиктік мәтін түрінде берілген мысалды сипаттап жазу; дискуссивті эссе жазу; жинақы мәтін жазу; мәтін негізінде лексикалық түзетулер енгізу, редакциялау;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма: жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу; орфоэпиялық норма: сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану; лексикалық норма: фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәні мен көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану; грамматикалық норма: есімше; көсемше; тұйық етістік; шақ, рай түрлері; еліктеу сөздер; шылау түрлері; одағай; оқшау сөздер; пунктуациялық норма: сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және ерекшелеуші) дұрыс қолдану.

31. 8-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы дәйексөз, үзінді негізінде мәселені болжау; әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты диалог, монолог, полилогтерда (интервью, пікірталас үзінді) автор көзқарасы мен экспресивті-эмоционалды сөздердің рөлін талдау; астарлы ойды анықтау; тұрмыстық, әлеуметтік мәтіндерді талдау арқылы негізгі ойды анықтау; перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау; коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді, ғылыми деректерді орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу;

2) оқылым: тұтас және аралас мәтіндердегі ақпаратты салыстыру; тілдік құралдар арқылы публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін тану; мақала, аннотация, презентация құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; ғылыми және публицистикалық стильде жазылған мәтіндерді талдау; сілтеме жасау;

3) жазылым: тезистік жоспар құру; мақала, аннотация, тезис құрастырып жазу, графиктік мәтіндердегі деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу; аргументативті эссе жазу; бұқаралық ақпарат құралдары материалдары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялау;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма: бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу; орфоэпиялық норма: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану;

лексикалық норма: сөздік қор мен сөздік құрам; грамматикалық норма: сөз тіркестерінің байланысу тәсілдері мен түрлері; есімді және етістікті сөз тіркестері; тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелері; сөйлемнің бірыңғай мүшелері мен айқындауыш мүшелері; жай сөйлем, жай сөйлемнің айтылу мақсатына қарай бөлінуі; пунктуациялық норма: қабаттаса қолданылатын тыныс белгілері.

32. 9-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әртүрлі жанрдағы орта көлемді мәтіндердегі мақсатты аудитория мен тілдік құралдардың рөлін талдау; тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу; мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау; мәтінде айтылған ойға өз көзқарасын білдіру, сыни тұрғыдан баға беру;

2) оқылым: тұтас емес мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; әртүрлі стильдегі мәтіндердің қызметін, құрылымын, ерекшелігін салыстыру; белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;

3) жазылым: күрделі жоспар құру; әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; жағдаятты талқылау, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе); перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу; тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу;

4) әдеби тіл нормаларының түрлері: орфографиялық норма: жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру; мәтін құрылымын сақтай отырып, деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу; эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (эссе); жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу; орфоэпиялық норма: мәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу; лексикалық норма: лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану; грамматикалық норма: құрмалас сөйлем жасалу жолдары мен түрлерін білу; пунктуациялық норма: құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшеліктері, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану.

33. 10-сыныпқа арналған «Қазақ тілі» пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әртүрлі жанрдағы орта көлемді мәтіндердегі мақсатты аудитория мен тілдік құралдардың рөлін талдау; тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу;

мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау; мәтінде айтылған ойға өз көзқарасын білдіру, сыни тұрғыдан баға беру;

2) оқылым: тұтас емес мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; әртүрлі стильдегі мәтіндердің қызметін, құрылымын, ерекшелігін салыстыру; белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;

3) жазылым: күрделі жоспар құру; әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; жағдаятты талқылау, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе); перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу; тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма: жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру; мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу; эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе); оқылым және тыңдалым материалдары бойынша автордың негізгі ойын сақтай отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу; жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, қисынды түзетулер енгізу, редакциялау; орфоэпиялық норма: мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу; лексикалық норма: лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану; грамматикалық норма: құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу; салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану; сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану; аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану. Пунктуациялық норма: құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

34. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, әріппен берілген белгі сөйлеу әрекетінің дағдысын (тыңдалым және айтылым, оқылым, жазылым, әдеби тіл нормалары), әріппен қоса берілетін сандар бөлімшедегі оқыту мақсатының реттік нөмірін

көрсетеді. 7.2.1.2 кодында: «7» – сынып, «2.1» – бөлімше, «2» – оқыту мақсатының реттік нөмірі.

35. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім «Тыңдалым және айтылым»:

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Болжау	5.1.1.1 сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау	6.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау	7.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдап отырып, оқиганың дамуы мен аяқталуын болжау	8.1.1.1 мәтіннен алынған дәйек сөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәселені болжау	9.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салыстыру
1.2 Әртүрлі жанрдағы мәтіндерді талдау	5.1.2.1 әлеуметтік тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монолог тардағы (ән мәтіні, хабарлама жарнама, хабарла	6.1.2.1 әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монолог тардағы (нұсқаулық, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық	7.1.2.1 әлеуметтік- қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтар дағы (интервью, пікірталас, жаңалық, көркем	8.1.2.1 әлеуметтік қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты диалог, монолог, полилогтардағы (интервью, пікірталас үзінді) автор көзқарасы мен экспресив	9.1.2.1 әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, мақала, Жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін	10.1.2.1 қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, мақала, Жолдау) мақсатты аудитория мен

	ндыру) көтерілген мәселені түсіндіру	, интервью) көтерілген мәселені талдау	әдеби шығарма лардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселені талдау	ті- эмоциона лды сөздердің рөлін талдау	талдау	көркемдегі ш кұралдардың рөлін талдау
1.3 Мәтіннен ақпаратты анықтау	5.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау	6.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау	7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпаратта астарлы ойды анықтау	9.1.3.1 тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу	10.1.3.1 тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу
1.4 Негізгі ойды анықтау	5.1.4.1 тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау	6.1.4.1 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аударатырып, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау	7.1.4.1 мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау	8.1.4.1 мәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік) талдай отырып, негізгі ойды анықтау	9.1.4.1 мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау	10.1.4.1 мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау
1.5 Тыңда	5.1.5.1 тыңдалғ	6.1.5.1 тыңдалғ	7.1.5.1 проблема	8.1.5.1 перифраз	9.1.5.1 мәтіндегі	10.1.5.1 мәтіндегі

лым матери алы бойын ша жауап беру және бағалау	ан мәтін мазмұн ы негізінд е сұрақтар ға жауап беру, көтерілг ен мәселе бойынш а өз ойын білдіру	ан мәтін мазмұн ы бойынш а жалпы және нақты сұрақтар ға жауап беру, мәтіндег і ақпаратт ы шынайы өмірмен байланы стыру	лық сұрақтарғ а тыңдалға н мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, өз жауабын өзгенің жауабым ен салыстыр у, талқылау	түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратт ы таба білу, көтерілге н мәселе бойынша ой тұжырым дау	айтылған ойға өз көзқарас ын білдіреді, сыни тұрғыдан баға беріп айту	айтылған ойға өз көзқарасын білдіреді, сыни тұрғыдан баға беріп айту көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымда у
1.6 Сөйлеу мәдени етін дамыту	5.1. 6.1 коммун ика тивтік жағдаят қа сай эмоци оналды сөздерді , дауыс ырғақта ры арқылы қыстыр ма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданы п, диалогк е даярлық	6.1.6.1 коммун ика тивтік жағдаят қа сай ресми сөздер мен тіркесте р, дайын тіркесте р мен термин дерді орынды қолданы п, диалогқ а қатысу, ойын анық жеткізу	7.1.6.1 коммуни катив тік жағдаятқ а сай көркем бейнелеуі ш, эмоциона лды- экспресси вті сөздерді және мақал- мәтелдер мен тұрақты тіркестер ді еркін қолданып , диалогқа	8.1.6.1 коммуни катив тік жағдаятқ а сай ғылыми және халықара лық терминде рді, ғылыми деректерд і орынды қолданып , диалог, монолог, полилогт а өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу	9. 1.6.1 қоғамдық -саяси, жағдаятқ а сай тиісті сөздер мен фразалар- ды таңдау, орта көлемді монолог дайындау	10. 1.6.1 қоғамдық- саяси, ғылыми, коммуникат ивтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау

	сыз қатысу, өз пікірін білдіру		қатысу, пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдай білу			
--	--------------------------------	--	---	--	--	--

2) 2-бөлім «Оқылым»:

2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Ақпаратты түсіну	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау	6.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру	7.2.1.1 мәтіндік және графикалық (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау	8.2.1.1 тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпараттарды салыстыру	9.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу	10.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу
2.2 Мәтіннің стильдік ерекшелігін тану	5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтіндер арқылы тану	6.2.2.1 ауызекі сөйлеу және көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы	7.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	8.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	9.2.2.1 қазақ тілі стильдерімен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	10.2.2.1 қазақ тілі стильдерімен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану

		тану				
2.3 Мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.3.1 хат, хабарлама жарнама, нұсқаулық хабарландырудың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	6. 2.3.1 ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату	7.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	8.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	9.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, тұжырымдамалар, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	10.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, тұжырымдамалар, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
2.4 Мәтіндерге салыстырмалы анализ жасау	5.2.4.1 ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын тақырыбын және тілдік құралдарын салыстыру	6.2.4.1 ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын, тілдік ерекшелігін салыстыру	7.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыр	8.2.4.1 тақырыбы ұқсас ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің тақырыбын, түрлерін (әңгімелену, сипаттау, талқылау), құрылымын салыстыра талдау	9.2.4.1 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау	10.2.4.1 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау

			а талдау			
2.5 Мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	5.2.5.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру	6.2.5.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру	7.2.5.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру	8.2.5.1 перифраздың түрлі тәсілдерін қолданып, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру	9.2.5.1 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтауға арналған талқылау сұрақтарын құрастыру	10.2.5.1 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтауға арналған талқылау сұрақтарын құрастыру
2.6 Оқылым стратегияларын қолдану	5.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты ақпаратты табу үшін оқу	6.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу	7.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу	8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу	9.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу
2.7 Әртүрлі ресурстардың қажетті ақпарат	5.2.7.1 энциклопедиялар, балаларға арналған газет журналдардан	6.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет	7.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет журналдар, оқулықта	8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет журналдар,	9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет журналдар, оқулықта	10.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет журналдар, оқулықтар, ғылыми

т алу	қажетті ақпаратты ала білу	журналдардан қажетті ақпараттарды алу, авторына сілтеме жасау	рдан алынған деректерді қолдану, авторына сілтеме жасау	оқулықтардан алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау	р, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау	еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау
-------	----------------------------	---	---	---	--	--

3) 3-бөлім «Жазылым»:
3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Жоспар құру	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерді қамтитын қарапайым жоспар құру	6.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, қарапайым жоспар құру	7.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, күрделі жоспар құру	8.3.1.1 тақырып бойынша материал жинақтап, тезистік жоспар құру	9.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру	10.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру
3.2 Әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру	5.3.2.1 жанрлық ерекшеліктеріне сай ресімделуі мен құрылым	6.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай құрылым	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемде	8.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдар	9.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін	10.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін

	ын сақтап, хат, жарнама, хабарландыру құрастырып жазу	мын сақтай отырып, мінездеме, құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу	гіш құралдарды орынды қолданып отырып, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу	ды орынды қолданып, мақала, аннотация, тезис құрастырып жазу	әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру	әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру
3.3 Жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	5.3.3.1 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру	6.3.3.1 ұсынылған тақырып бойынша деректер жинақтай отырып, графиктік мәтін (диаграмма, кесте, сызба) түрінде құрастыру	7.3.3.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстарымен үрдістерді анықтап жазу	10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстарымен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу
3.4 Эссе жазу	5.3.4.1 эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды	6.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай,	7.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін	8.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін	9.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін	10.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап,

	бөлімдері н сақтай отырып, өзіне таныс адамды, белгілі бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазу	абзац түрлерін жүйелі құрасты рып, көтерілг ен мәселе бойынш а келісу- келіспеу себептер ін айқын көрсетіп жазу («келісу, келіспеу » эссесі)	сақтап, тақырыпк а байланыс ты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдары немесе себептері не өз көзқарас ын жазу (дискусси вті эссе)	сақтап, мәселе бойынша ұсынылға н шешімнің артықшы лығы мен кемшілік тұстарын салыстыр у, өз ойын дәлелдеп жазу (аргумент ативті эссе)	сақтап, көтерілге н мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятт ы талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (аргумент ативті эссе)	көтерілген мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (аргумента тивті эссе)
3.5 Оқылы м және тыңда лым мате риалда ры негізін де жинақ ы мәтін (компр ессия) жазу	5.3.5.1 оқылым және тыңдалы м материал дары бойынша негізгі ақпаратта рды сақтай отырып, жинақы мәтін жазу	6.3.5.1 оқылым және тыңдалы м материал дары бойынш а негізгі ойды білдіреті н сөйлемд ерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу	7.3.5.1 оқылым және тыңдалы м материал дары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестері н синонимд ік қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу	8.3.5.1 оқылым және тыңдалы м материал дары бойынша мәтіннің баяндау желісін сақтап, әр бөлігінен алынған ақпаратта рдан жинақы мәтін (аннотаци я, тезис) жазу	9. 3.5.1 оқылым және тыңдалы м материал дары бойынша автордың негізгі ойын сақтай отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотац ия, тезис) жазу	10. 3.5.1 оқылым және тыңдалым материалд ары бойынша автордың негізгі ойын сақтай отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация , тезис) жазу
3.6 Мәтінд ерді	5.3.6.1 мәтіндегі орфограф	6.3.6.1 мәтіндегі	7.3.6.1 мәтіндегі сөздердің	8.3.6.1 БАҚ материал	9.3.6.1 жазба жұмысын	10.3.6.1 жазба жұмысын

түзету және редакциялау	иялық қатеерді сөздіктерге сүйеніп отырып, түзету және редакциялау	орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктегі емлесі ережелеріне сүйеніп, түзету, редакциялау	тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қатармен ауыстыратырып, лексикалық түзетулер енгізу, редакциялау	дары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялау	абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялау	абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялау
-------------------------	--	---	---	--	---	---

4) 4-бөлім «Әдеби тіл нормаларын сақтау»:
4-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Орфографиялық норма	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлесі ерекшеліктерін ескеріп отырып, орфографиялық нормаға сай жазу	6.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескеріп, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу	8.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу	9.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу
4.2 Орфоэпиялық	5.4.2.1 сөз ішіндегі	6.4.2.1 екіпіннің түрлерін	7.4.2.1 сөйлеу тіліндегі	8.4.2.1 сөйлеу ағымынд	9.4.2.1 мәнмәтін бойынша	10.4.2.1 мәнмәтін бойынша

норма	және сөз аралығын дағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарына сәйкес айта білу	(сөз екпіні, тіркес екпіні, логикалық екпін) сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану	интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану	ағынтонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану	тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу	тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу
4.3 Лексикалық норма	5.4.3.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, көп мағыналы сөздер, омоним, антоним, синонимдерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану	6.4.3.1 көнерген сөз, эвфемизм, дисфемизм, неологизм, термин, диалект сөз, кәсіби сөз, табу сөздердің қолданыс аясын түсіну және ажырата білу	7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану	8.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану	9.4.3.1 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану	10.4.3.1 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану
4.4 Грамматикалық норма	5.4.4.1 жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді және	6.4.4.1 сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну,	7.4.4.1 етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай	8.4.4.1 сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен	9.4.4.1 құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін	10.4.4.1 құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу

	<p>күрделі сөздерді ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану 5.4.4.2 зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы түрлендіріп қолдану 5.4.4.3 сын есімдерді, шырай түрлерінің көркемдік ерекшелігін тану, сын есімді зат есім орнына қолдана білу 5.4.4.4 сан есімнің мағыналық</p>	<p>есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану 6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістікте рдің тіркесімдік мүмкіндігін ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану 6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп қолдану</p>	<p>түрлерін тілдесім барысында қолдану 7.4.4.2 еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну 7.4.4.3 шылау түрлерін ажырата білу, орынды қолдану 7.4.4.4 одағай түрлерін ажырата білу, қолдану 7.4.4.5 оқшау сөздердің қызметін түсіну, ажырата білу</p>	<p>түрлері, есімді, етістікті сөз тіркестерінің ажырату, қолдану 8.4.4.2 тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзіндік орнын, қызметін түсініп қолдану 8.4.4.3 сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қолдана білу 8.4.4.4 жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігі</p>	<p>білу 9.4.4.2 салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану 9.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану 9.4.4.4 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану</p>	<p>10.4.4.2 салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану 10.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану 10.4.4.4 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану</p>
--	--	---	---	--	---	---

	түрлерін ажырата білу, сан есімді зат есім орнына қолдана білу 5.4.4.5 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдары, қызметін білу, төл сөзді төлеу сөзге айналдыру			іне сай қолдану		
4.5 Пунктуациялық норма	5.4.5.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерінің дұрыс қолдану	6.4.5.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметінің (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану	7.4.5.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерінің (даралаушы және ерекшелеуші) дұрыс қолдану	8.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерінің дұрыс қолдану	9.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерінің (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану	10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерінің (ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану

36. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін «Қазақ тілі» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді

жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

37. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің
5-10 сыныптары үшін «Қазақ тілі»
пәнінен жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған
негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін «Қазақ тілі» пәнінен
жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша
ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:
1-кесте

Оқу жоспарындағы ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Мәдениет: тіл және қарым-қатынас	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау; 5.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру;
	Оқылым	5.2.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау; 5.2.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерді қамтитын қарапайым жоспар құру;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлесі ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу;
Киіну. Сән. Талғам.	Тыңдалым және айтылым	5.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	5.2.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба

		стильдік айырмашылықтарын мәтіндер арқылы тану;
	Жазылым	5.3.2.1 жанрлық ерекшеліктеріне сай ресімделуі мен құрылымын сақтап, хат, жарнама, хабарландыру құрастырып жазу;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.2.1 сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарына сәйкес айта білу;
Отбасылық дәстүрлер мен мерекелер	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау;
	Оқылым	5.2.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау;
	Жазылым	5.3.3.1 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру 5.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпараттарды сақтай отырып, жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлесі ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу;
2-тоқсан		
Жануарлар әлемі мен өсімдіктер дүниесі	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау; 5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогке даярлықсыз қатысу, өз пікірін білдіру;
	Оқылым	5.2.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын, тақырыбын және тілдік құралдарын салыстыру; 5.2.5.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру;
	Жазылым	5.3.2.1 жанрлық ерекшеліктеріне сай ресімделуі мен құрылымын сақтап, хат, жарнама, хабарландыру құрастырып жазу; 5.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктерге сүйене отырып, түзету және редакциялау;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.3.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, көп мағыналы сөздер, омоним, антоним, синонимдерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану;

Бос уақыт және хобби	Тыңдалым және айтылым	5.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру; 5.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша өз ойын білдіру;
	Оқылым	5.2.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұны, тақырыбын және тілдік құралдарын салыстыру; 5.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты ақпаратты табу үшін оқу;
	Жазылым	5.3.4.1 эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтай отырып, өзіне таныс адамды, белгілі бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазу;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.4.1 жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді және күрделі сөздерді ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану;
3-тоқсан		
Қиял әлемі	Тыңдалым және айтылым	5.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру; 5.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау;
	Оқылым	5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтіндер арқылы тану; 5.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерді қамтитын қарапайым жоспар құру; 5.3.3.1 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.2.2 зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы түрлендіріп қолдану;

7 бөлім: Көлік және жол белгілері	Тыңдалым және айтылым	5.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау; 5.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша өз ойын білдіру;
	Оқылым	5.2.5.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру; 5.2.7.1 энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу;
	Жазылым	5.3.4.1 эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтай отырып, өзіне таныс адамды, белгілі бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазу;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.3.1 сын есімдердің, шырай түрлерінің көркемдік ерекшелігін тану, сын есімді зат есім орнына қолдана білу;
8 бөлім: Адамның сырт келбеті мен мінезі	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау; 5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогқа даярлықсыз қатысу, өз пікірін білдіру;
	Оқылым	5.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты ақпаратты табу үшін оқу;
	Жазылым	5.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпараттарды сақтай отырып, жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.4.4 сан есімнің мағыналық түрлерін ажырата білу, сан есімді зат есім орнына қолдана білу;
4-тоқсан		
9-бөлім: Аспан әлемінің құпиялары	Тыңдалым және айтылым	5.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтердегі (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру; 5.1.4.1 тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау; 5.2.1.2 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтіндер арқылы тану;

	Жазылым	5.3.3.1 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру; 5.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктерге сүйене отырып, түзету және редакциялау;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.5.5 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдарын, қызметін білу, төл сөзді төлеу сөзге айналдыру;
10 бөлім: Саяхат және демалыс.	Тыңдалым және айтылым	5.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша өз ойын білдіру; 5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогқа даярлықсыз қатысу, өз пікірін білдіру;
	Оқылым	5.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 5.2.7.1 энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу;
	Жазылым	5.3.2.1 жанрлық ерекшеліктеріне сай рәсімделуі мен құрылымын сақтап, хат, жарнама, хабарландыру құрастырып жазу; 5.2.4.1 эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтай отырып, өзіне таныс адамды, белгілі бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазу;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.5.5 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану

2) 6-сынып:

2-кесте

Оқу жоспарындағы ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Қазақстандағы көрікті жерлер	Тыңдалым және айтылым	6.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау; 6.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау;

	Оқылым	6.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	6.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, қарапайым жоспар құру; 6.3.3.1 ұсынылған тақырып бойынша деректер жинақтай отырып, графиктік мәтін (диаграмма, кесте, сызба) түрінде құрастыру;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу;
Ұлттық және отбасылық құндылықтар	Тыңдалым және айтылым	6.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестер мен терминдерді орынды қолданып, диалогқа қатысу, ойын анық жеткізу;
	Оқылым	6.2.2.1 ауызекі сөйлеу және көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; 6.2.4.1 ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын, тілдік ерекшелігін салыстыру;
	Жазылым	6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету, редакциялау;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.2.1 екпіннің түрлерін (сөз екпіні, тіркес екпіні, логикалық екпін) сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану;
Әлемнің жеті кереметі.	Тыңдалым және айтылым	6.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мәтіндегі ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру;
	Оқылым	6.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру;
	Жазылым	6.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу («келісу, келіспеу» эссесі);
	Әдеби тіл нормалары	6.4.3.1 көнерген сөз, эвфемизм, дисфемизм, неологизм, термин, диалект сөз, кәсіби сөз, табу сөздердің қолданыс аясын түсіну және ажырата білу;
2-тоқсан		
Астана – мәдениет пен өнер ордасы	Тыңдалым және айтылым	6.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (нұсқаулық,

		кұттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселені талдау; 6.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мәтіндегі ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру;
	Оқылым	6.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу; 6.2.7.2 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	6.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу («келісу, келіспеу» эссесі); 6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету, редакциялау;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.1 сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану;
Тарихи тұлғалар	Тыңдалым және айтылым	6.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	6.2.3.1 ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 6.2.5.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру;
	Жазылым	6.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай құрылымын сақтай отырып, мінездеме, құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу; 6.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану;
3-тоқсан		
Су – тіршілік көзі. Қазақстандағы өзен-көлдер	Тыңдалым және айтылым	6.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтердегі (нұсқаулық, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселені талдау; 6.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы

		тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мәтіндегі ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру;
	Оқылым	6.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру; 6.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу;
	Жазылым	6.3.3.1 ұсынылған тақырып бойынша деректер жинақтай отырып, графиктік мәтін (диаграмма, кесте, сызба) түрінде құрастыру;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп қолдану;
Спорт. Белгілі спорт жұлдыздары.	Тыңдалым және айтылым	6.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау; 6.1.4.1 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	6.3.3.1 ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	6.2.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай құрылымын сақтай отырып, мінездеме, құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу; 6.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу («келісу, келіспеу» эссесі);
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану; 6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп қолдану;
Қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері. Наурыз	Тыңдалым және айтылым	6.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестер мен терминдерді орынды қолданып, диалогке қатысу, ойын анық жеткізу;
	Оқылым	6.2.2.1 ауызекі сөйлеу және көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; 6.2.5.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру;
	Жазылым	6.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты

	нормалары	етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану; 6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп қолдану;
4-тоқсан		
Әлемдегі ірі кітапханалар	Тыңдалым және айтылым	6.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау; 6.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аударатырып, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	6.2.4.1 ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын, тілдік ерекшелігін салыстыру; 6.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу;
	Жазылым	6.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, қарапайым жоспар құру; 6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету, редакциялау;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.5.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану;
Ғылым мен технология жетістіктері	Тыңдалым және айтылым	6.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтердегі (нұсқаулық, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселені талдау;
	Оқылым	6.2.5.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру;
	Жазылым	6.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай құрылымын сақтай отырып, мінездеме, құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.5.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану;

3) 7-сынып:
3-кесте

Оқу жоспарындағы ұзақ мерзімді жоспардың	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың	Оқыту мақсаттары
--	------------------------------------	------------------

бөлімдері	мазмұны	
1-тоқсан		
Ауа райы және климаттық өзгерістер	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылымәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау; 7.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, өз жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау;
	Оқылым	7.2.1.1 мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау; 7.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу;
	Жазылым	7.3.3.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу;
Көшпенділер мәдениеті	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылытыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу;
	Оқылым	7.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану;
	Жазылым	7.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, күрделі жоспар құру;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану;
Денсаулық – зор байлық	Тыңдалым және айтылым	7.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылыкоммуникативтік жағдаятқа сайкөркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді және мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогке қатысу, пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдай білу;
	Оқылым	7.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау;
	Жазылым	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды қолдана

		отырып, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу; 7.2.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін синонимдік қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану;
2-тоқсан		
Сүйіспеншілік пен достық	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу;
	Оқылым	7.2.5.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру; 7.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	7.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдары немесе себептеріне өз көзқарасын жаз (дискуссивті эссе) ;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану; 7.4.4.2 еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну;
Музыка өнері және қазақтың киелі домбырасы	Тыңдалым және айтылым	7.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтардағы (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселені талдау; 7.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	7.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау;
	Жазылым	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды қолдана отырып, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу; 7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары

		бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін синонимдік қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу; 7.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қатармен ауыстыра отырып, лексикалық түзетулер енгізу, редакциялау;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану;
3-тоқсан		
Ғаламтор және әлеуметтік желілер	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылымәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау;
	Оқылым	7.2.1.1 мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау;
	Жазылым	7.3.3.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу; 7.3.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.1 етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім барысында қолдану;
Қазақстандағы ұлттар достастығы	Тыңдалым және айтылым	7.1.5.1 проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, өз жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау;
	Оқылым	7.2.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтардағы (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселені талдау;
	Жазылым	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды қолдана отырып, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу; 7.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдары немесе себептеріне өз көзқарасын жазу (дискуссивті эссе) ;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.2 еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну;
Дұрыс тамақтану. Гендік өзгеріске ұшыраған тағамдар	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылытыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну,

		ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу; 7.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді және мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогке қатысу, пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдай білу;
	Оқылым	7.2.5.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру;
	Жазылым	7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін синонимдік қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.3 шылау түрлерін ажырата білу, орынды қолдану; 7.4.4.4 одағай түрлерін ажырата білу, қолдану;
4-тоқсан		
Жеңіс күні. Ұлы ерлікке тағзым	Тыңдалым және айтылым	7.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылымәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	7.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 7.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау;
	Жазылым	7.3.3.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графикалық мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу; 7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін синонимдік қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.5 оқшау сөздердің қызметін түсіну, ажырата білу;
Ғылыми фантастика	Тыңдалым және айтылым	7.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылыәлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтардағы (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселені талдау;

		7.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу; 7.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, өз жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау;
	Оқылым	7.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; 7.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды қолдана отырып, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу; 7.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қатармен ауыстыра отырып, лексикалық түзетулер енгізу, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	7.4.5.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және ерекшелеуші) дұрыс қолдану

4) 8-сынып:
4-кесте

Оқу жоспарындағы ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Көне түркі жазбалары және қазақ жазуы	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннен алынған дәйексөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәселені болжау; 8.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді, ғылыми деректерді орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу;
	Оқылым	8.2.1.1 тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпараттарды

		салыстыру; 8.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану;
	Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу;
Адамзаттық құндылықтар және әлем мәдениеті	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау; 8.1.5.1 перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау;
	Оқылым	8.2.5.1 перифразаның түрлі тәсілдерін қолдана отырып, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру; 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу;
	Жазылым	8.3.1.1 тақырып бойынша материал жинақтап, тезистік жоспар құру; 8.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыру, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе) ;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану;
2-тоқсан		
Кәсіп пен еңбек. Болашақ мамандықтары	Тыңдалым және айтылым	8.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік) талдай отырып, негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	8.2.4.1 тақырыбы ұқсас ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің тақырыбын, түрлерін (әңгімелеу, сипаттау, талқылау), құрылымын салыстыра талдау; 8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	8.3.6.1 БАҚ материалдары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану;
Ғарышты игеру жетістіктері	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі

		арқылымәтіннен алынған дәйексөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәселені болжау; 8.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау; 8.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау;
	Оқылым	8.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	8.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау желісін сақтап, әр бөлігінен алынған ақпараттардан жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.4.1 сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есімді, етістікті сөз тіркестерін ажырату, қолдану;
3-тоқсан		
Биоалуантүрлілік. Қызыл кітапқа енген жануарлар мен өсімдіктер	Тыңдалым және айтылым	8.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау;
	Оқылым	8.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; 8.2.5.1 перифразаның түрлі тәсілдерін қолдана отырып, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру;
	Жазылым	8.3.6.1 бұқаралық ақпарат құралдары материалдары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.4.2 тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзіндік орнын, қызметін түсініп қолдану;
Қоршаған орта және энергия ресурстары	Тыңдалым және айтылым	8.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылымәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік) талдай отырып, негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	8.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып,

		мақала, аннотация, тезис құрастырып жазу; 8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.4.3 сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қолдана білу;
Жасөспірім және заң	Тыңдалым және айтылым	8.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты диалог, монолог, полилогтердегі (интервью, пікірталас үзінді) автор көзқарасы мен экспресивті-эмоционалды сөздердің рөлін талдау; 8.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді, ғылыми деректерді орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу;
	Оқылым	8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу;
	Жазылым	8.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыру, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе);
	Әдеби тіл нормасы	8.4.4.4 жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігіне сай қолдану;
4-тоқсан		
Театр өнері мен мәдениеті	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтіннен алынған дәйексөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәселені болжау;
	Оқылым	8.2.4.1 тақырыбы ұқсас ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің тақырыбын, түрлерін (әңгімелеу, сипаттау, талқылау), құрылымын салыстыра талдау;
	Жазылым	8.3.1.1 тақырып бойынша материал жинақтап, тезистік жоспар құру; 8.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау желісін сақтап, әр бөлігінен алынған ақпараттардан жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу 8.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану;
Қазақстандағы туризм және экотуризм	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау;
	Оқылым	8.2.1.1 тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпараттарды салыстыру; 8.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық

		ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	8.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, мақала, аннотация, тезис құрастырып жазу; 8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану

5) 9-сынып:
5-кесте

Оқу жоспарындағы ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Мәңгілік мұратым	Ел-Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылымәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салыстыру; 9.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылытыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу;
	Оқылым	9.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; 9.2.5.1 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтауға арналған талқылау сұрақтарын құрастыру;
	Жазылым	9.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; 9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;
Жаһандану мәселелері	Тыңдалым және айтылым	9.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, мақала, Жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін

		талдау;
	Оқылым	9.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; 9.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, тұжырымдамалар, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	9.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;
2-тоқсан		
Тәуелсіздік жылдарындағы Қазақстан. ЭКСПО -2017	Тыңдалым және айтылым	9.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	9.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; 9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	9.3.6.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.4.3 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану;
Адам құқығы мен бостандығы	Тыңдалым және айтылым	9.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау;
	Оқылым	9.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
	Жазылым	9.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру 9.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша автордың негізгі ойын сақтай отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.4.1 құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу; 9.4.4.2 салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіру;
3-тоқсан		

Отбасы және демографиялық өзгеріс	Тыңдалым және айтылым	9.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, мақала, жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау; 9.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	9.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
	Жазылым	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану;
Биотехнология және гендік инженерия келешегі	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салыстыру; 9.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу;
	Оқылым	9.2.4.1 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау;
	Жазылым	9.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе) ;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану; 9.4.4.1 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану;
Бұқаралық ақпарат құралдары	Тыңдалым және айтылым	9.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау;

	Оқылым	9.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу; 9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	9.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.4.4 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану;
4-тоқсан		
Әлемдегі қақтығыстар және бейбітшілік	Тыңдалым және айтылым	9.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау;
	Оқылым	9.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; 9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	9.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; 9.3.6.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану;
Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану	Тыңдалым және айтылым	9.1.3.1 тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу;
	Оқылым	9.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
	Жазылым	9.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе);
	Әдеби тіл нормасы	9.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану

б) 10-сынып:
6-кесте

Оқу жоспарындағы ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Мәңгілік мұратым	Ел-Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салыстыру; 10.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу;
	Оқылым	10.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; 10.2.5.1 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтауға арналған талқылау сұрақтарын құрастыру;
	Жазылым	10.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; 10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;
Жаһандану мәселелері	Тыңдалым және айтылым	10.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, мақала, Жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау;
	Оқылым	10.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; 10.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, тұжырымдамалар, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	10.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру;
	Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;

2-тоқсан		
Тәуелсіздік жылдарындағы Қазақстан. ЭКСПО -2017	Тыңдалым және айтылым	10.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	10.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; 10.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	10.3.6.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.3 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану;
Адам құқығы мен бостандығы	Тыңдалым және айтылым	10.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау;
	Оқылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
	Жазылым	10.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру; 10.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша автордың негізгі ойын сақтай отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу;
	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.1 құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу; 10.4.4.2 салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіру;
3-тоқсан		
Отбасы және демографиялық өзгеріс	Тыңдалым және айтылым	10.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, мақала, Жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау; 10.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды

		анықтау;
	Оқылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
	Жазылым	10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану;
Биотехнология және гендік инженерия келешегі	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салыстыру; 10.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу;
	Оқылым	10.2.4.1 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау;
	Жазылым	10.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе);
	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану; 10.4.4.1 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану;
Бұқаралық ақпарат құралдары	Тыңдалым және айтылым	10.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау;
	Оқылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу; 10.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	10.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру;
	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.4 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану;
4-тоқсан		

Әлемдегі қақтығыстар және бейбітшілік	Тыңдалым және айтылым	10.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау;
	Оқылым	10.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; 10.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	10.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; 10.3.6.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану;
Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану	Тыңдалым және айтылым	10.1.3.1 тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу;
	Оқылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
	Жазылым	10.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе);
	Әдеби тіл нормасы	10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану